

'Dat eerste slokje water zal ik nooit vergeten'

Er zijn momenten waarop het leven in één klap tot stilstand komt. Dan wordt onze veerkracht tot het uiterste beproefd; want hoe ga je verder als niets ooit nog hetzelfde zal zijn? **Annette Herfkens (53) overleefde in 1992 als enige een vliegtuigongeluk in de jungle van Vietnam.**

We zouden samen op vakantie gaan, Pasje en ik. We waren al dertien jaar samen. Ik

woonde in Madrid en hij zat voor ING in Vietnam. Hij had een romantische reis geboekt naar Nha Trang, aan de Zuid-Chinese Zee. Het vreemde was dat ik er van tevoren al geen goed gevoel over had. Toen ik zag hoe klein het vliegtuigje was, wilde ik er helemaal niet in.

Vlak voor Nha Trang ging het mis. Opeens begonnen we te dalen, maar veel te snel. Pasje keek me recht aan. "Hier hou ik nou niet van," zei hij zenuwachtig, en ik zag de angst in zijn ogen. Ik probeerde hem gerust te stellen. "Het is gewoon een luchtzak, maak je geen zorgen." We hoorden de

motoren aantrekken, maar het vliegtuig viel nog een keer. Nu met een harde klap. Iemand begon te gillen. Pasje en ik paktten elkaars hand vast. Daarna werd alles zwart.

Toen ik wakker werd, lag er een dode man boven op me, nog vast in zijn stoel. Meteen probeerde ik hem van me af te duwen, maar dat lukte niet. Ik trok mijn benen onder de stoel vandaan en daarbij haalde ik ze helemaal open. Ik keek om me heen. De stilte van de jungle was oorverdovend. De eerste die ik zag, was Pasje. Hij lag naast me, rustig achterover in zijn stoel, met een glimlach. Maar wel dood, dat zag ik meteen. Mijn lieve Pasje was dood.

Kennelijk ben ik in shock geraakt, want het volgende moment zat ik ineens naast het vliegtuig. Op een berghelling, onder de bomen. Ik zag de gapende wond op mijn knie, het bloed op mijn rechtervoet, zelfs het bot van mijn scheenbeen... Verderop hoorde ik een meisje kreunen en de Vietnamese man naast mij begon zomaar te praten.

"I am an important person, they will come to save us!" Daardoor voelde ik me toch een beetje gerustgesteld.

In de uren daarna zag ik de man langzaam verzwakken. "Ga alsjeblieft niet dood," smeekte ik. "Laten we water gaan zoeken." Mijn mond was zo droog! "Heb jij misschien een beetje water voor me?" Zijn ogen vielen dicht. "Laat me niet alleen," schreeuwde ik. Maar ik zag hoe hij stopte met ademen. Ook hij was dood. Om me waren geen geluiden meer, geen beweging meer van andere passagiers. Alle anderen waren dood.

Acht dagen heb ik in de jungle gelegen. Zwaargewond, met ingeklapte long en gebroken benen en heupen. Niet aan Pasje denken, niet aan Pasje denken, bleef ik tegen mezelf zeggen. Ik heb het overleefd door me te concentreren op wat recht voor me was. Door in het hier en nu te blijven – en niet te kijken naar de maden op het lichaam van de man vlak naast

me. Ik dacht niet eens aan een reddingsoperatie. Ik probeerde de schoonheid te zien van het oerwoud, de bomen, de planten, de bladeren... Dat hielp me om kalm te blijven en niet bang te zijn

Ik gedroeg me als een model-overlevende. Ik maakte een plan, verdeelde dat in kleine, haalbare stappen. Gaf mezelf een schouderklopje als ik weer een doel had bereikt. Ik maakte balletjes van het isolatieschuim van de vleugel om regenwater op te vangen. Elke drie uur mocht ik van mezelf een slokje water. En ik gaf me over aan de jungle. Het voelde alsof ik langzaam één werd met mijn omgeving. Met de schoonheid, de dood, het verval, de wedergeboorte... Alsof ik in een bed van liefde lag. Een gevoel dat ik op dat moment voor altijd wilde vasthouden.

An het eind van de achtste dag kwam eindelijk de reddingsploeg. Ik moest op de passagierslijst mijn naam aanwijzen. En daarna kreeg ik water, uit een vierkant, lichtblauw flesje. Dat slokje water zal ik nooit vergeten, daar kan geen champagne tegenop. Ik heb een dag in een lokaal ziekenhuis gelegen, zonder elektro, en daarna ging ik met het vliegtuig naar Ho Chi Minhstad. Na een paar dagen zag ik eindelijk mijn vrienden, mijn familie... Pas toen mijn moeder mijn kamer binnenkwam, kon ik de controle loslaten. Eindelijk huilde ik.

En daarna heb ik nog heel veel gehuild.

Natuurlijk heeft het lang geduurd voordat ik helemaal hersteld was. Veel operaties, aan mijn kaak, aan mijn heup... Mijn been kon gelukkig nog net worden gered. Daarna moest ik door, alleen. Ik ben teruggegaan naar Madrid en weer aan de slag gegaan. Natuurlijk was ik heel verdrietig. Ik heb echt gerouwd, alle stadia doorlopen die daar volgens de psychologen bij horen. Zoals iedereen die zijn partner verliest. Uiteindelijk heb ik mijn situatie geaccepteerd.

Volgens mijn vrienden ben ik dezelfde persoon gebleven als vroeger, en in zekere zin is dat

waar. Ik was altijd al gericht op de buitenwereld, kon mezelf goed relativeren. Ik heb niemand verteld over mijn "mystieke ervaring" in de jungle. Die ervaring heeft mijn leven in tweeën gedeeld: voor en na het ongeluk. Ik leef veel meer in het hier en nu, en ik maak me minder snel zorgen. Als ik de behoefte heb om me veilig te voelen keer ik vaak in mijn hoofd terug naar de jungle.

Ik focus me op wat er op mijn weg komt, niet op hoe mijn leven had kunnen zijn. Ik merk dat bijvoorbeeld aan de manier waarop ik omga met Maxi, mijn autistische zoon. Vanaf het begin heb ik me opengesteld voor wat realistisch voor hem is, niet voor wat ik zelf

Hij lag naast me, rustig achterover in zijn stoel, met een glimlach. Maar wel dood, dat zag ik meteen

zou willen. Examenfeestjes, footballteams of de universiteit heb ik allang uit mijn hoofd gezet. Ik accepteer Maxi niet alleen zoals hij is, ik geniet ook echt van hem. Ik ben blij met het leven dat ik nu heb, met twee lieve kinderen, allebei van mijn man Jaime.

Ik weet dat therapie een veilige manier kan zijn om pijnlijke herinneringen te verwerken. Maar voor mij was de jungle die veilige omgeving. De veiligste van allemaal. Ik had de keuze om mijn blik te verleggen van de maden naar de schoonheid, en dat heb ik gedaan. Zo heb ik het overleefd."

Annette Herfkens schreef het boek *Turbulence. A survival story*, dat op 15 april in het Nederlands uitkomt: *Turbulentie. Ik overleefde een vliegtuigramp*, Meulenhoff Boekeriej, € 19,95